

## μπίλια

**μπίλια, η**, ουσ. [<ιταλ. biglia], μεταλλικό ή γυάλινο σφαιρίδιο που αποτελούσε κάποτε το αγαπημένο παιχνίδι των παιδιών: «μετά την εκκλησία τα παιδιά μαζεύτηκαν στην πλατεία για να παίξουν μπίλιες». Συνών. γκαζιά και γκαζιά·

- *γίναμε μπίλιες*, μαλώσαμε άγρια, κυλιστήκαμε στο χώμα παλεύοντας, ανταλλάξαμε βίαια χτυπήματα, σκληρά λόγια ή απειλές: «πες ο ένας, πες ο άλλος, στο τέλος αρπαχτήκαμε και γίναμε μπίλιες». Από την εικόνα ενός συνόλου από μπίλιες που με το παραμικρό κούνημα ή χτύπημα διαλύονται και κατακυλούν προς διάφορες κατευθύνσεις. Συνών. *γίναμε από κούπες / γίναμε βίδες / γίναμε ένα μάτσο χάλια / γίναμε θρύψαλα / γίναμε ιμάμ μπαϊλντί / γίναμε κουλουβάχατα / γίναμε κώλος / γίναμε μαλλιά κουβάρια / γίναμε μανέστρα (α) / γίναμε μαντάρα / γίναμε με τα κρεμμυδάκια / γίναμε μουνί / γίναμε μουνί καλλιγραφίας / γίναμε μουνί καπέλο / γίναμε μπάχαλο / γίναμε μπουρδέλο / γίναμε μύλος / γίναμε σαλάτα (α) / γίναμε σκατά / γίναμε χάλια·*

- *γίνομαι μπίλιες*, διαλύομαι σωματικά ή ψυχικά: «δουλεύει στο λιμάνι και κάθε μέρα γίνεται μπίλιες || έγινε μπίλιες, μόλις έμαθε πως χτύπησε το γιο του ένα αυτοκίνητο»·

- *έχασα την μπίλια ή έχω χάσει την μπίλια*, βλ. συνηθέστ. *έχασα την μπάλα*, λ. *μπάλα*·

- *μου κάθισε η μπίλια*, πέτυχα σε αυτό που επιδίωκα: «ήταν αμφίβολο αν θα έπαιρνα τη δουλειά, αλλά στο τέλος μου κάθισε η μπίλια». Από την εικόνα της μπίλιας της ρουλέτας που μετά το στριφογύρισμά της κάθεται στο χώρισμα με τον αριθμό που έχουμε ποντάρει·

- *να δούμε πώς θα κάτσει η μπίλια*, έκφραση απορίας για την κατάληξη μιας υπόθεσης: «τα πράγματα στην αγορά είναι πολύ δύσκολα κι όλοι ενδιαφερόμαστε να δούμε πώς θα κάτσει η μπίλια»·

- *τα κάνω μπίλιες*, προκαλώ μεγάλη καταστροφή σε ένα χώρο, ιδίως κλειστό: «μπήκε αγριεμένος στο μαγαζί και τα 'κανε μπίλιες»·

- *τον κάνω μπίλιες*, τον διαλύω στο ξύλο, τον κατανικώ: «τον άρπαξε στα χέρια του και τον έκανε μπίλιες»·